Український Народний Союз
75 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 94. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 21-го ТРАВНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 21, 1969 No. 94. VOL. LXXVI

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 20 травня 1969

В АМЕРИЦІ

В НЮАРКУ, НЮ ДЖЕРЗІ, відбулися в понеділок 19 травня ц. р. знову бурхливі негритянські заворушення із демолюванням і грабуванням крамниць. Причиною заворушень було вбиття молодого негра, що його застрілив в погоні за ним за спричинення автомобільного випадку один із поліцистів, також негр. На вістку про це почали збиратися юрби негрів, які зараз же кинулися демолювати і грабувати крамниці, здебільшого в тих дільницях Нюарку, в яких відбувалися подібні заворушення 1967 року. Для встановлення ладу змобілізовано 1 600 поліцистів. Під час заворушень 12 осіб було поранених.

СЕНАТОР ФУЛБРАЙТ, голова Сенатської комісії для закордонних справ виступив у Національному Військовому Коледжі в Вашингтоні з доповіддю, в якій критикував американський „мілітаризм" і його шкідливий — на його думку — вплив на американське суспільство. Фулбрайт вважає, що наявні під сучасну пору у ЗСА і в їх внутрішній і закордонній політиці „мілітаристичні тенденції" загрожують розвиткові демократії і встановленням авторитарного режиму в З'єднаних Стейтах Америки.

ГЕН. ОМАР ТОРРІХОС, голова військової хунти в Панамі, запевнив губернатора Рокефеллера, який з доручення през. Ніксона відбув свої відвідини також в Панамі, що вже в найближчому році в цій країні відбудуться вільні й демократичні президентські вибори і що в цій справі вже почалася підготова. Розмова Рокефеллера з Торріхосом торкалася загальних справ. Згідно із заявою останнього переговори між урядом Панами і ЗСА в справі нового договору про Панамський Канал будуть започатковані вже незабаром.

КОМАНДУВАННЯ АРМІЇ припинило продукцію нових узброєних у кулемети гелікоптерів типу АН-56-А, що вони були вжиті для воєнних дій у В'єтнамі. Продуковано ці гелікоптери в Локгід Ейркрефт Корпорейшен, але ж вони виявили деякі недоліки, виправлення яких вимагала Армія.

КОМАНДУВАННЯ ВОЄННОЇ ФЛЬОТИ ЗСА подало до відома, що на Тихому Океані, на місці, де в червні 1944 року згинув у катастрофі військового літака Александер Гілтон, юн., поховано тепер його маму, колишню медсестру армії. У своєму заповіті вона висловила бажання бути похованою там, де згинув її син, — у глибині моря.

У СВІТІ

ІРАК І КАМБОДЖА ВИЗНАЛИ Східню Німеччину та обмінялися вже з нею дипломатичними представництвами, а Судан заявив ту саму готовість. Таким чином совєтська сателітна комуністична Східня Німеччина зуміла проламати свою дипломатичну ізоляцію: дотепер визнавали її, як суверенну державу, тільки інші комуністичні сателіти.

БЕРТРАНД РАССЕЛ ВІДЗНАЧАВ в минулу неділю своє 97-ліття в товаристві своїх кревних, сусідів і приятелів, у своєму домі в селі Пенрайн у Валії. Цей англійський філософ, Нобелівський лавреат, і комунофільський пацифіст, втішається ще добрим здоров'ям і продовжує працю над своїми споминами.

49 ПОЛЯКІВ ВТЕКЛИ з корабля „Батори", коли воно, разом із іншими 443-ма пасажирами, відвідувало столицю Норвегії Осльо. Від початку цього року 54 пасажири „Баторого" „вибрали свободу" під час подорожей до скандинавських портів. Припускають, що коли „Батори" прибуде ще в цьому місяці до Копенгагену — то знову втече який десяток осіб. Коли пасажири „Баторого" висідають, щоб оглянути місто, то окремі особи й цілі групи біжать до найближчої поліційної станиці й зголошують свою просьбу на політичний азиль.

ПРЕМ'ЄР ПОРТУГАЛІЇ МАРСЕЛЛЬО КАЕТАНО ДАВ інтерв'ю представникові „Н.Й. Таймсу", при чому заявив, що зміни в Португалії після 40-карічного диктаторського володіння Салязара мусять приходити помалу, ступнево, еволюційно. Це було перше інтерв'ю, що його будь-який чужомовний часопис отримав від португальського прем'єра за останніх понад 40 років. Салязар спаралізований і йому ще й досі не сказали, що настав інший прем'єр.

ІРАК ВИДАЛИВ понад 10.000 іранців, не тільки прибулих на працю до Іраку, але й від віків осілих там. Між Іраком і Іраном існує гострий конфлікт, формально щодо плавби по прикордонних ріках, а насправді на тлі претенсій Іраку, підтримуваних Москвою, до Перської затоки, яку Ірак називає „Арабською". Іран підписав договір з Савді Арабією щодо спільної оборони Перської затоки, в напрямку якої змагала російська імперіялістична експансія ще за царату.

„АПОЛЛО-10" ЗБЛИЖАЄТЬСЯ ДО МІСЯЦЯ, АСТРОНАВТИ ЗВІТУЮТЬ ПРО СВОЮ УСПІШНУ ПОДОРОЖ

Гюстон. — В понеділок 19 травня о год. 4.21 по полудні залога космічного корабля „Аполло-10" відбула уже більш як половину дороги до Місяця, пролетівши 129,940 миль від Землі. Коротко перед тим астронавти — полк. Томас П. Стеффорд, ком. Джан В. Янг і ком. Юджін А. Сернан — скорегували з допомогою семисекундової ракети — курс свого лету. Усі заінстальовані на 46-тонновім космічнім кораблі системи функціонують правильно і безперебійно. Астронавти постійно комунікуються із контрольними стаціями на Землі, звітуючи також з допомогою кольорової телевізії про свою подорож, працю всередині кабіни і фотографуючи вже поверхню Місяця, до якого вони зближаються із зменшеною супроти первісної скорістю. Вилетівши з орбіти Землі із скорістю 24 200 миль на годину, „Аполло-10" поступово зменшував цю скорість внаслідок відриву від гравітації Землі. Пролетівши більш, як половину дороги, він летів уже тільки із скорістю 3 400 миль на годину. На середу 21 травня, година 4.35 по полудні, передбачений влет „Аполло-10" в орбіту Місяця і започаткування кружлянь навколо нього із спробами переходу із основної командної кабіни до місячного зегікулу. Цього ж дня будуть дві телевізійні передачі з „Аполло-10" — перша о год 1.08 по полудні і друга о год 9.34 вечора. Під час цієї другої кольорової телевізійно передачі астронавти будуть передавати зроблені ними фотографії поверхні Місяця.

Едвард Кеннеді вимагає присвятити більше уваги пекучим проблемам на самій Землі

Ворчестер, Масс. — Промовляючи на відкритті збудованої коштом 5.4 мільйона долярів бібліотеки ім. Роберта Гачінґса Годдарда при Університеті ім. Кларка, сенатор Едвард М. Кеннеді виступив з вимогою, щоб тепер — після того, як програма здобуття Місяця буде здійснена, присвятити більше уваги „пекучим проблемам" на Землі, зокрема таким справам, як поборювання голоду, убогости, мешканевих злиднів тощо. Сенатор Едвард М. Кеннеді, брат покійного Президента ЗСА Джана Ф. Кеннеді, з ініціятиви якого була започаткована програма космічних дослідів й експедиції на Місяць, заявив ще, що він не є проти цієї програми, але думає, що її треба здійснювати поволі і з меншою витратою коштів, заспокоюючи водночас інші суспільні потреби зокрема ж у зв'язку з внутрішньою ситуацією у ЗСА. Сен Кеннеді сказав ще, що ЗСА не мусять конкурувати з Совєтським Союзом щодо першости здобуття Місяця бо це тільки престижова справа.

Секретар Лерд закликає комуністів звільнити американських полонених

Вашингтон. — Секретар оборони Мелвін Лерд звернувся з закликом до Північного В'єтнаму й В'єтконгу — звільнити американських полонених, чи бодай хворих і ранених з-посеред полонених. Він звернув увагу, що хоч Північний В'єтнам підписав Женевську конвенцію про полонених, проте в практиці не стосує її. Північний В'єтнам ані В'єтконг ніколи не подали числа й призвищ американських полонених, дозволяють тільки декому з них раз у рік написати листа до своїх рідних, не допускають до них членів родини ані представників Міжнародного Червоного Хреста і, хоч твердять, що поводяться з полоненими людяно, проте різні познаки вказують на протилежне. Американські військові кола припускають, що в Північному В'єтнамі є від 400 до 800 американських вояків та що в полоні у В'єтконгу є від 100 до 500 військовиків. За всі роки тамошньої війни північно-в'єтнамські власті дозволили тільки 100 американським полоненим написати листа до своєї рідні, а світлини, що їх комуністи дозволяють робити й оприлюднюють, такі погані, що в одній такій світлині 20 американських жінок ніби пізнавали свого чоловіка, а військові власті не могли його утотожнити. Секретар Лерд заапелював до в'єтнамських комуністів, щоб вони виявили жест доброї волі й гуманности та перевели конференцію про поправу долі полонених і їх звільнення.

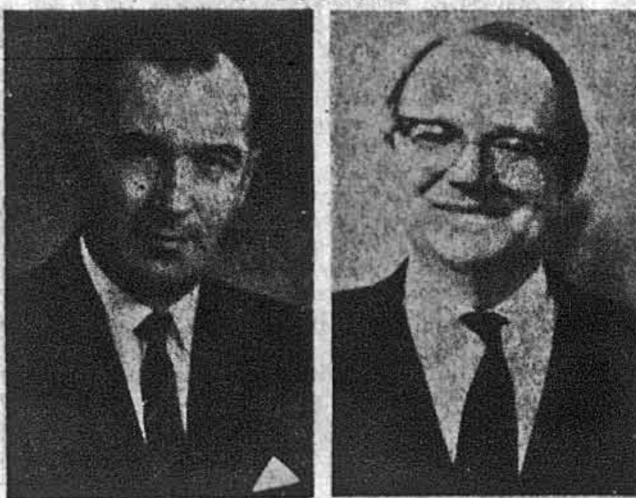
Ніксон і президент Південного В'єтнаму Тіє стрінуться для узгіднення політики в справі миру

Вашингтон. — З Білого Дому заявлено, що внедовзі стрінуться президент Ричард М. Ніксон і президент Південного В'єтнаму Нгуєн Ван Тіє. Дата і місце зустрічі будуть ще визначені. В минулу суботу південно-в'єтнамський президент висловив бажання стрінутися з Ніксоном. Тому, що це сталося вже після 5-годинної його конференції з державним секретарем Вілліямом Роджерсом, то припускають, що або в тих його розмовах з Роджерсом виринули розбіжності поглядів на плятформу, на якій можна би переговорювати з комуністами та політичну розв'язку в'єтнамської проблеми, або Нгуєн Ван Тіє хоче назверх задемонструвати свою конференцію з президентом Р. Ніксоном дальшу тісну співпрацю ЗСА й Південного В'єтнаму. Зустріч двох президентів відбудеться після того, як Нгуєн Ван Тіє повернеться з своїх відвідин у Південній Кореї, куди він подає під кінець цього тижня. Південна Корея має найбільшу після ЗСА військову силу на протикомуністичному фронті у В'єтнамі, бо кругло 50.000 знаменито вишколеного і здисциплінованого війська. Найбільші сумніви у Південному В'єтнамі породжує ідея коаліційного уряду. Підпільно-комуністичний Фронт Національного Визволення вставив вимогу такого коаліційного уряду у своїх 10 точок, що їх проголосив на Паризькій конференції. Американський Уряд буцім-то не відкидає тієї пропозиції, під умовою, що на таку коаліцію, у принципі й у конкретному персональному складі, погодиться теперішній південно-в'єтнамський уряд. Але названий Фронт Національного Визволення, себто В'єтконг, покищо взагалі не заявив, чи він згідний переговорювати з південно-в'єтнамським урядом і чи він погоджується на участь в коаліційному уряді людей, що їх дотепер називав тільки „американськими пахолками".

Західня Німеччина й Польща говорять про спільну конференцію

Бонн. — В минулу суботу польський комуністичний провідник Владислав Гомулка заявив, що Польща і Західня Німеччина повинні підписати двосторонній договір, в якому Західня Німеччина визнала б кордон на Одрі-Ніссі. Цей заклик спонукав західньо-німецького віце-канцлера й міністра закордонних справ Віллі Брандта до заяви, що Західня Німеччина радо переведе з Польщею конференцію про всі справи, що заторкують ті дві держави, включно також з справою кордонів. Брандт привітав факт, що Польща перестає дивитися на Західню Німеччину тільки як на ворога, з яким не може бути ніяких розмов. Західня Німеччина стояла і формально далі стоїть на тому становищі, що німецько-польський кордон може бути узгіднений і затверджений тільки тоді, коли Німеччина буде з'єднана і коли відбудеться мирова конференція. На такому самому принциповому становищі стоять західні альянти, дармащо недавній французький президент де Голль висловився публічно за визнання кордону на Одрі-Ніссі. Керівні німецькі кола признають, що кордон на Одрі-Ніссі, який визначує за Польщею колишні німецькі землі, тепер польські „відзискані землі", є політичною дійсністю, але від формального визнання такого факту стримує їх головно постава кругло 10-ох мільйонів німців, колишніх мешканців тих земель, прогнаних поляками на захід. Комуністична Східня Німеччина, слухаючись диктату з Москви, визнала була кордон на Одрі-Ніссі і Польща разом із Східньою Німеччиною належить до комуністичного бльоку „Варшавського пакту". Соціялістична партія, головою якої є Віллі Брандт, також готова визнати західній польський кордон на Одрі-Ніссі.

СЕНАТОР ПАВЛО ЮЗИК В ГАРДВАРДСЬКІМ УНІВЕРСИТЕТІ ТА СЕРЕД УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В БОСТОНІ

Сенатор Павло Юзик — *Проф. Омелян Пріцак*

Кембрідж, Масс. (Н.Н.). — Минулого тижня перебувала в ЗСА група канадійських сенаторів, щоб студіювати проблеми координації стислих наук в цій країні. Із Вашингтону дорога привела їх до Бостону, де вони мали зустріч із відповідними чинниками Массачузетського Інституту Технології (МІТ) та Гарварду. У цій групі сенаторів був теж сенатор-українець, професор Оттавського університету Павло Юзик, що використовував кожну хвилину, вільну від своїх офіційних обов'язків, для того, щоб з першої руки простудіювати українські досягнення в Гарварді та познайомитись з українцями Великого Бостону.

Сенатор Юзик прибув до Бостону зі своїми колегами вночі із 8 на 9-го травня. Склалося так, що 9 травня вечором (год. 8-ма) у приміщеннях МІТ були з'єднані сходини Українського Студентського Клюбу (Гарвард-МІТ) та бостонської філії Т-ва Українських Інженерів Америки із доповіддю гостинного професора катедри історії України Гарвардського університету Олександра Оглоблина про його працю над історією української промисловости. Доповідь була у зв'язку з підготуванням до друку нового видання тритомової „Історії української фабрики" проф. Оглоблина у „Гарвардській серії українознавчих студій".

Дізнавшися про наявні сходини від проф. О. Пріцака, сенатор Юзик виявив бажання взяти в них участь. Після доповіді проф. Оглоблина, що у дуже живій формі подав ретроспективно огляд своєї праці в названій галузі та барвисто зілюстрував ситуацію, в якій приходилося йому працювати, голова сходини, професор МІТ д-р Олег Третяк попросив до слова гостя, сенатора Юзика.

У своїй блискучо з імпровізованій доповіді Сенатор представив теперішню фазу канадійської внутрішньої політики, зупиняючися спеціяльно на ситуаціях, що довели до створення концепції третього елементу (крім англійського та французького) в Канаді. Як той, хто очолює змагання оцього третього елементу, Сенатор подав інформації про його дотеперішні осяги і пляни на найближчий час. Він та його колеги сподіваються, що оці зміни скоро будуть зафіксовані у новій конституції Канади.

Сенатор Юзик звернув спеціяльну увагу на те, що українці Канади, як свідомі своїх прав і обов'язків громадяни, ведуть перед у цій акції створення нового типу багатонаціональної держави без ніякої дискримінації. Сенатор Юзик заторкнув теж проблеми української культурної політики. Він з великим признанням віднісся до постаючого центру українознавчих студій у Гарвардськім університеті. На його думку, розвиток того центру матиме загальноукраїнське значення. Гарвардський український центр спеціяльно важний для українців Канади. Хоч там в кожному університеті є хтось, хто викладає деякі українські предмети, все ж таки в Канаді ціле в'язке (а в тім теж українознавчі) програми ограничуються до ступеня мастера (магістра). Здібні канадійські мастери слов'янських студій матимуть тепер змогу робити докторати з українознавчих дисциплін в Гарварді. Після доповіді, що її (Закінчення на стор. 3-ій)

Миряни Балтимору схвалили меморіял в справі Синоду і Патріярхату УКЦеркви

Балтимор, Мд (П.-вич). — Найважливішими українськими справами, яким наша громадськість віддає тепер найбільше своєї уваги та уважно слідкує за розвоєм їх акції є становище Української Католицької Церкви в Україні і поза межами Рідної Землі, завершення Української Католицької Церкви Патріярхатом та Синод Українських Католицьких Владик. Цим справам було присвячене Народне Зібрання в неділю 4 травня, в залі „Самопомочі", на яке численно явилися миряни із своїми Отцями та представниками всіх діючих у нас товариств і організацій. Зібрання скликала Управа місцевого Відділу Товариства за Патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви, проводила ним президія в складі: П. Войтович, голова, інж. В. Сушко, заступник голови, П. Мудрий, секретар. Присутні з великою увагою заслухали доповідь представника Централі Товариства за Патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви д-ра В. Пушкара, і члена редакційної колегії „За Патріярхат", д-ра З. Гіля, а по вимінi думок схвалили текст петиції до Святішого Отця Папи Павла VI, що її зредагував інж. В. Сушко. Копії петиції вирішено рівночасно вислати Блаженнішому Верховному Архиєпископові Кир Йосифові, Апостольському Делегатові у Вашингтоні Архиєпископові Раймонді, Митрополитові Кир Амврозієві і Владикам Української Католицької Церкви у ЗСА.

ПІСЛЯ „АННИ ЯРОСЛАВНИ" В НЮ ЙОРКУ І ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, ВЕЛИКІ ЮВІЛЕЙНІ СВЯТКУВАННЯ УНС В ШАМОКІНІ

Джерзі Сіті. — Вже цієї суботи і неділі, 24 і 25-го травня, українці метрополії Ню Йорку - Ню Джерзі і Філядельфії матимуть велике культурне свято під час прем'єри оригінальної опери Антона Рудницького до лібретта Леоніда Полтави „Анна Ярославна", що буде виконана з участю найкращих наших оперних співаків, хору „Кобзар", балету під проводом Роми Прийми-Богачевської та юнацької симфонічної оркестри. Оперу спонзорує Український Народний Союз як свій культурний салют для українського народу у своє 75-річчя. Прем'єра „Анни Ярославни" в Ню Йорку відбудеться в суботу 24-го травня о год. 8-ій вечора в Карнеґі Голл, а у Філядельфії в неділю, 25-го травня, о год. 6-ій вечора в Тави Голл.

Танцювальний ансамбль „Молодь України" під керівництвом Люби Глутковської в Питсбургу, що візьме участь у мистецькій програмі під час ювілейних святкувань УН-Союзу „там, де він народився", в Шамокіні і Лейквуд Парку в суботу 31-го травня і неділю 1-го червня.

Там, де народився УНСоюз

Тиждень пізніше, в суботу і неділю 31-го травня і 1-го червня, Український Народний Союз матиме свої великі ювілейні імпрези в Шамокіні, місті свого народження 75 років тому. Святкування почнеться в суботу, 31-го травня, о год. 3-ій по полудні церковними відправами в церкві Преображення Господнього при 303 Норт Шамокін вулиці в Шамокіні, після чого на площі біля тієї церкви буде врочисто відкрита пропам'ятна таблиця-пам'ятка, присвячена „тривалій пам'яті українських піонерів, які причалили до гостинних берегів Америки та створили Українську Церкву і, при Божій помочі, в дні 22-го лютого 1894-го року в цьому місті Шамокіні зорганізували Український Народний Союз, щоб забезпечити краще життя собі і своїм нащадкам в Америці та допомогти Українському Народові і незалежности на рідній землі. (Закінчення на стор. 4-ій)

У Ню Йорку відзначено 90-тиріччя Марії В. Лівицької

Ню Йорк. — Заходами Комітету З'їзду еміграції УНР під протекторатом Представництва Державного Центру УНР в екзилі ВО УНРади в ЗСА відбувся тут в неділю 18 травня ц. р. в залі церкви св. Володимира бенкет на пошану вдови по президенті УНР в екзилі Андрієві М. Лівицькому пані Марії В. Лівицької, яка 19 квітня ц. р. скінчила 90 років. Бенкет відкрила в імені названого Комітету п-ні Василина Шраменко. Короткі промови-привіти виголосили Архиєпископ Української Православної Церкви в ЗСА Владика в ЗСА Мстислав, кол. прем'єр УНР в екзилі й теперішній віце-прем'єр з осідком в ЗСА д-р Кость Паньківський, голова Представництва Державного Центру в ЗСА дир. Іван Крамаренко та генерал Аркадій Валійський. Наспіло теж багато письмових привітів. На мистецьку програму склалися сольоспіви у виконанні баса-баритона Миколи Чалого й Тамари Лихолай, деклямація і сольо-танок 10-річного Ярослава Силенка та танок Марії і Миколи Ярославських, із студії танків Ніни Сулими. Акомпаніяторкою була Геня Вольц. Кол. учасник Зимового походу пор. Матвій Сушко передав Ювілятці мистецько виконаний альбом. На закінчення 90-тиріччя Ювілятка, пані Марія Лівицька, зворушено подякувала всім приявним за їх прихильність. Книжка-спомини пані Марії Лівицької „На грані двох епох" вийде з друку в найближчих тижнях. Тостмайстром був ред. Іван Кедрин. Перед бенкетом відбувся Молебен у церкві св. Володимира, що його відправив о. митрат І. Данилевич у сослуженні о. протопресв. Ю. Сікорського і о. Сергія Неприна та о. протодиякона М. Ольхового. Співав хор під кермою проф. Завітневича. Приявних було коло 200 осіб.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Експедиція на Місяць

Виправа „Аполло-10", що летить у космосі із швидкістю, якої жадна фантазія не всилі уявити — 24.000 миль на годину — це, так би мовити, генеральна проба перед висадом людини на Місяць, яка передбачена на 20 липня ц. р. Якщо цей лет трьох астронавтів в „Аполло-10" закінчиться щасливо, то будуть остаточно завершені всі підготовні досліди для вияснення можливостей висаду на Місяць, і ніщо вже не стоятиме на перешкоді здійснити цю здавалося, нездійсненну вигадку людського ума. Взявши на увагу, що від 20 липня ц. р. ділить нас лише яких два місяці, трудно повірити, щоб протягом цього часу Москва могла випередити Америку у „перегонах на Місяць". Таким чином не червоний прапор із серпом і молотом, а зоряний американський прапор буде встановлений на цьому супутникові Землі з перспективою влаштування там першої постійної дослідної станції.

Коли пригадати, що не американці, а большевики випустили були 4 жовтня 1957 року в космос першого сателіта, то зрозуміємо, який довжелезний шлях пройдено від того часу і яких величезних зусиль доклали американські учені та техніки, щоб „наздогнати і випередити" большевиків у цій справі. Космічні досліди, будова висиланих у безкрай всесвіт безособових і керованих людською залогою кораблів — всі ці приготування коштували Америці кругло 25 більйонів долярів. Але даремно хтось скептично похитував би головою: чи не краще, мовляв, було б ту астрономічну суму витратити на практичні потреби людства, зокрема Америки, тут, на землі, а не на виправу на Місяць?! Ніщо так переконливо не потверджує істини, що „людина не живе одним хлібом", як саме оці космічні досліди й „перегони на Місяць". Усі переведені опитування свідчать, що мільйони американців готові прийняти на себе дальший фінансовий тягар задля розгадання таємниць космосу й запевнення у ньому першого місця Америці.

Це не пуста, а творча, гідна великої нації амбіція, яка сполучає зрозуміння для найвищих осягів науки з національно - державною гордістю. Тріюмф американської техніки є одночасно тріюмфом вселюдського духа та його відвічного змагання „пер аспера ад астра" — через терни до зір.

Українські пам'ятники

У кінці квітня ц. р. відбувся акт посвячення наріжного каменя під пам'ятник геніяльному поетові-пророкові України Тарасові Шевченкові в столиці Арґентини, Буенос Айресі. З приємним почуттям виконаного обов'язку оглядаються українці Канади на довершене діло — здвигнення пам'ятника Т. Шевченкові у тій країні, як і українці Америки, які пишаються Шевченком у столиці цієї країни. До походу мовчазного, алеж якого промовистого посланця поневоленої України, Тараса Шевченка, приглядається вільний світ. На пам'ятнику Кобзареві у Вашингтоні вже сотні тисяч американців та інших людей читали, що ніхто „не скує душі живої", та дедикацію - присвячення пам'ятника всім поневоленим націям. Пам'ятник Т. Шевченкові відкритий також у Бразилії, і українська спільнота в Австралії обмірковує цю справу, вагаючись між тим, чи відкрити пам'ятник, чи збудувати репрезентативний Центр Української Культури.

Однак, усі ці величні і яскраві осяги не можуть заколисувати нашу спільноту, бо є й інші факти — неґативні. Українську пресу облетіла вістка про те, що могила славетного нашого генерала занедбана, являє собою лише купу каміння. Запущена й самотня стоїть інша святиня для українських сердець — могила першого пропаґатора імени та ідей Т. Шевченка в ЗСА, о. Агапія Гончаренка. Приємно було довідатись, що українці у Франції досягли свого, і в самому центрі Парижу нехай і малесенькому паркові надано ім'я Тараса Шевченка. Та одночасно з того ж Парижу надходять вістки, що відома бібліотека ім. Симона Петлюри конче потребує нового приміщення, бо вже 10 років тому в ній не можна було пройти між книжками, журналами та різними документами...

Українські пам'ятники — це не лише постаменти: це також могили наших видатних діячів, наші давні й нові музеї, наші архіви, будови перших наших піонерів, які треба зберігати і про які треба постійно дбати. УНСоюз у своє 75-ліття долучує до ґалерії наших спільних осягів Пам'ятник Українським Піонерам у м. Шамокіні, що буде урочисто відкритий 31-го травня цього року.

ФІНАНСИ І ПОЛІТИКА

Мюнхен. — 9-го травня відбулося в Бонні бурхливе засідання Ради Міністрів Німецької Федеративної Республіки, на якому передисковано фінансово - господарське положення тієї країни.

Німеччина, після втрати майже третини території своєї попередниці — Німецької імперії („Райх"), загоїла воєнні рани і догнала та перегнала своєю індустрією всі інші країни, окрім ЗСА. Після Америки, Західня Німеччина дає найбільший у світі експорт товарів.

Що було причиною господарського відродження Західньої Німеччини, яке відбулося на руїнах після другої світової війни? Назвемо деякі:

Уряди держав - переможців у перших роках по війні вирішили демонтувати й вивезти з Німеччини машини та різне устатковання промислових підприємств, як репарації за шкоду, учинену німецьким військом на окупованих територіях. Коли почав діяти „плян Маршалла" і Західня Німеччина приступила до відбудови своєї промисловости з американською допомогою, то німецькі підприємці будували фабрики за наймодернішими зразками. Модерно влаштовані німецькі підприємства почали успішно конкурувати з іншими державами, що своєї техніки не обновили.

Із східніх територій Німеччини, Чехо - Словаччини, Польщі й інших країн переселено в Західню Німеччину коло 10 мільйонів німців без усякого майна, людей, готових взятися до будь - якої роботи, щоб прожити. Між цими переселенцями прийшло багато висококваліфікованих інженерів, техніків, організаторів господарства. Президент Бенеш казав у 1946 році, коли виселяли 3 мільйони судетських німців із Чехо - Словаччини, що між тими виселенцями велику частину становили „творчі голови".

Після воєнної катастрофи німецька людність виявила надзвичайну працьовитість і дисциплінованість. Робітники працювали в фабриках деякий час за „пайку" (харчовий приділ), ішла відбудова зруйнованих міст, сільського господарства, шкільництва, наукових інститутів. Новостворені професійні робітничі спілки, в роках відбудови народного господарства, не ставили високих вимог до підприємців. Коли господарство було налагоджене, то домагання робітників у справі підвищення платень здебільшого рішалися шляхом компромісів, без страйків.

В цих обставинах Західня Німеччина могла здійснити своє „господарське чудо", бо її економіка відновилася як леґендарний птах - фенікс із власного попелу. Німецька марка, що по війні втратила була всяку вартість, стала одною із „твердих валют" на світовому ринку.

В інших індустрійних країнах не було таких успіхів. Франція не спромоглася змодернізувати свою промисловість. Окрім того, французи вели аж до 1962 року колоніяльні війни, що руйнували фінанси країни. Британія втратила колонії, які почали творити власну індустрію і купувати товари також у конкурентів британської промисловости. Розпорошеність англійських трейд - юніонів, їх перестаріла організаційна система, суперництво, „дикі страйки", а з другого боку консервативні методи промисловости, слаба трудова дисципліна — все це підірвало господарську силу Великобританії, бо упав експорт товарів до інших країн.

Велика Американська республіка, хоч має найбільш розвинене народне господарство, опинилася в фінансових труднощах внаслідок війни у В'єтнамі, якій кінця не видно. З різних причин фінанси згаданих індустріяльних країн також опинилися в захитаному стані. Навіть реальна ціна американського доляра, в минулому „валютового туза", упала, порівняно з ціною німецької марки.

З остраху перед дальшим знеціненням своїх валют власники французьких, англійських та інших „нетвердих" і „захитаних" валют стараються міняти їх за „тверду" німецьку марку. Окрім того, англійському і французькому купцеві вигідно купувати модерні німецькі машини за свою нестійку валюту. Між німецькою маркою та іншими валютами міжнародними договорами встановлена рівність (паритет), що не відповідає дійсному станові: наприклад, за 1 доляр у німецьких банках платять коло 4 марок, але купівельна сила доляра дорівнює 2 маркам і 50 фенігам.

Щоб спинити спекуляцію маркою, німецький міністер господарства Шіллер, піддержаний директором державного баку Блессінґом, вніс пропозицію: підвищити вартість німецької валюти на 6%. Однак, з цим не погодилася Рада Міністрів, у якій більшість мають християнські демократи. Вони розуміють, що таку реформу треба зробити, але беруть на увагу вибори до парляменту, призначені на 28 вересня. Християнські демократи бояться, що наслідком ревальвації марки подорожчають продукти сільського господарства Німеччини на світовому ринку, і їх експорт буде загальмований. Тоді довелось би платити хліборобам понад 500 млн. долярів премії-відшкодування або ж втратити на виборах голоси сільської людности.

Прем'єр Кізинґер хоче, мабуть, додержати слова, даного громадянам у 1968 році: мовляв, не буде зміни вартости марки, поки він, Кізинґер, стоїть на чолі уряду. Окрім того, голова уряду і його партія довідались про наслідки пробних опитувань громадянства інститутами, що досліджують суспільну думку. Демоскопія, як інститут Ґеллупа в Америці, показала, що 87% громадян висловлюється проти підвищення вартости марки.

Ці настрої мають причину в споминах про катастрофу німецької марки після першої і другої світових воєн. Тому „сіра німецька людина" боїться будь - яких валютових реформ, щоб з того не сталася прикра несподіванка. Таким чином, Кізинґер і його партійці не хочуть погодитися на потрібну і вигідну для народного господарства реформу валюти, бо знають, що проти неї більшість громадянства. Очевидно, реформу здійснить новий уряд по виборах до парляменту восени 1969 року.

П. А.

Д-р Михайло Данилюк

МЕДИЦИНА І ПОЛІТИКА

(2)

Треба схилити в пошані голову перед українським лікарем в Україні та перед усім медичним персоналом за те, що вони в дуже важких обставинах, часто недоїдаючи й недосипляючи, зуміли розвинути медичну ділянку, розбудувати і вести лікарні та медичні пункти для охорони здоров'я своєї нації. Адже, працюючи в таких обставинах, вони напевно керувались не власними інтересами, а таки почуттям обов'язку перед своїм народом. Не перед партією, не перед урядом, а таки перед своїм пацієнтом, хворою людиною, здоров'ям цілої громади і народу, бо це — призначення лікаря, його почесне завдання аж до посвяти. І його український лікар в Україні виконував протягом п'ятидесяти років з подивугідною витривалістю в найгірших обставинах терору, колоніяльного визиску, браку медикаментів, війни, руїни і т. д.

Ми не можемо махнути на це все рукою, закрившись вигідною маскою скептицизму, як і не можемо признати заслуги і працю українського лікаря каґебівському органові для пропаґування імперської політики. Здобутки українського лікаря треба признати тому, кому вони належать — українській людині.

Ми знаємо не лише з „постанов ЦК компартії", але й з багатьох інших матеріялів, що в Україні є ще великі недостачі в справі охорони здоров'я, зокрема в порівнянні з західніми стандартами. І ми цим не тішимось, що, мовляв, з вини москалів та комуністів в Україні так погано з медичними справами. Ми цим болієм, як можна боліти за свою матір. За ту, як казав Шевченко, окрадену Матір, бо ніякі „інформації" ніякого товариства чи будь - яких інших органів окупаційного режиму ніколи не докажуть, що в Україні було б таке саме становище в медичній або іншій ділянці, коли б не московська окупація і колоніяльний визиск Москви.

Тож напевно будуть нас засипати різними „фактами", щоб доказати прогрес медицини на нашій Батьківщині. Ми знаємо, що в цій ділянці успіхи є, і в цьому заслуга українського професійного кадру. Але, говорячи про недостачі—а про них каже й ЦК партії — хочемо знати факти не для замилювання очей, а дійсні факти, що стоять у парі з розвитком модерної нації.

Необхідно знати, наприклад, чому в „суверенній" Україні не навчають студентів у медичних школах українською мовою. Чому й до цього часу не видано медичного термінологічного словника? Чому дослідні праці з медицини видається в більшості російською мовою? Чому нема української медичної періодичної літератури, зокрема ж з вістями про прогрес світової медицини? Чому українських лікарів і науковців не випускають у світ для обміну знанням і досвідом з лікарями та науковцями західніх країн? Чому Москва не дозволяє імпортувати із західнього світу в Україну медикаментів, яких там бракує? Чому не дозволяють в Україні продукувати модерні ліки, а треба просити їх з Москви?

Адже ми знаємо, що, наприклад, кортизонових препаратів, антибіотиків широкого спектру, ліків проти діябету, сироваток для поборювання деяких інфекційних недуг, складніших хірургічних інструментів і т. д. в Україні не продукують, і їх треба купувати в Москві, при чому часто треба чекати роками, аж поки виконають замовлення. Навіть такі звичайні тепер речі, як синтетичні вітаміни, і ті в Україні продукується лише для потреб вирощування худоби, а ось вітамін „Б-12", необхідний для лікування злоякісної анемії чи невральгічних недуг треба довозити з Москви, яка, до речі, його навіть експортує на Захід. Також не продукують в Україні складніших ліків для поборювання туберкульози, хоч українські науковці і українська індустрія цю проблему уже давно могли б розв'язати.

Могла б українська індустрія та український професійний кадр чимало проблем розв'язати, якби мали для цього вільні руки. Адже ми знаємо, що в нормальних, не колоніяльних обставинах рівень охорони народного здоров'я в Україні незмірно піднісся б. Може б медична секція Товариства зв'язків поінформувала, хто ці всі заборони видає?

Не поінформує. Але нам зовсім не гріх питати, а вже цілком не випадає ховати голову в пісок, щоб, бува, якась нечиста сила не посудила нас у якихось „контактах". Якщо ми маємо переконливі арґументи, то хай цих контактів боїться протилежна сторона. Очевидно, маємо на увазі справжні арґументи, а не „прошеніє", щоб з ласки своєї на нас з новітнього Олімпу зглянулись. Бо й таке буває...

Вдумливість професійного кадру, шукання нових методів праці на національному полі із використанням добрих нагод, вивчання фактів і мудрість у їх застосуванні — це ще одна вдячна ділянка у житті інтеліґентного українського сектору. Ряд питань в цій і подібній ділянках розв'яже цей кадр спільними зусиллями з іншими професіями, але не мовчанкою, іґнорацією або ще одною паперовою резолюцією для святого спокою.

В Америці, як повідомляє преса, незабаром відбуватиметься ряд з'їздів, а серед найближчих — з'їзди Українського Лікарського Товариства і Спілки Українських Журналістів. Вони окремо, а то й разом матимуть чергову нагоду надати свіжішого тону різним подіям, які турбують політичну думку української громади.

(Кінець)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НЕДОГОВОРЕНЕ

Стаття „Без пустомельства" п. М. Доречного, якій „Свобода" віддала багато уваги, не договорена до кінця. Нема конкретних даних, що залишити і що додати, щоб Українська Католицька Церква мала характер модерно-американський і рівночасно затримала назву „Українська", і чому та назва виправдувала б себе.

Добре було б знати авторів статті (бо, правдоподібно, це робота групи) і побратерськи поговорити з ними та спитати, що їх болить і чому так розжалобилося їх серце. Можливо, що це у них наслідки якогось хвилевого огірчення з причини якогось нетактовно - н а стирливого домагання якоїсь „шовіністичної", в їхньому розумінні, групи.

Справа „реформи" заповажна, щоб її іґнорувати, тим більше, що це не один „пилип" вирвався з конопель, як каже наше прислів'я. Треба з ними говорити — може договоримося або бодай злагіднимо розбіжності. Якщо ж ні, то годі — хай „модернізують" чи створюють собі нову модерно - американську Церкву, але без прикметника „українська". А ми лишимося при „немодерній".

Українська К а толицька Церква в дечому більше американська, ніж т. зв. стовідсоткові модерні американці. У державні американські свята в наших церквах моляться за Америку, а модерні гуляють, бо мають вільний день.

Статистика, подана в статті „Без пустомельства", сперта на виїмковій парафії. Є парафії, де число вірних збільшилося в два або й три рази, і то не новоприбулими, а поворотцями з другого й третього покоління. Видно, що не так зле з нашою Церквою. Спитайте отців парохів церков св. Йосифа в Чикаґо або св. Володимира в Елізабеті, Н. Дж.

Щодо б о г о служебного життя українського обряду, що воно, мовляв, не подібне до модерного американського суспільства — ціле щастя, що воно не подібне в теперішньому стані модерности, бо процес модернізації ще не завершений і саме тепер переходить внутрішній фермент. І тому краще заждати.

Закидати Українській Католицькій Церкві, що вона існує тільки для збереження української мови, — дуже недоречно. Годі ж вимагати від Церкви, щоб вона поборювала мову чи навіть якісь політичні аспірації, як довго ті аспірації не виступають проти Христової науки і проти держави.

Вимушування „шовінізму" на Церкві буває не лише в Українській К а т олицькій Церкві: це загальне явище в усіх Церквах. Але дотепер ще ніхто не бачив, щоб з нашої церкви йшла товпа народу зі зброєю під проводом духовника до Білого Дому і кричала: „Давай нам Україну в Америці!"

М. Васьків

ПРО „ЕМІҐРАЦІЮ З УКРАЇНИ У ЛЬВОВІ"

У „Свободі" з 23 та 24 квітня ц. р. надруковано спогади пані М. Бачинської-Донцової п. з. „Еміґранти з у Львові".

Згадуючи отамана Ю. Тютюнника, пані М. Бачинська-Донцова пише, що він разом з іншими перейшов кордон біля Кам'янця - Подільського і був затриманий ГПУ. Подаючи це як факт, авторка спогадів не зазначає, звідки вона про це знає. Чи були свідки цього затримання? А фактично це є неправдою, бо група Ю. Тютюнника, яка перейшла на Україну, сама зголосилася до ГПУ з проханням про амнестію.

Також згадуючи полк. Й. Добротворського, а в т орка споминів пише, що коли галицькі кооператори на чолі з Ю. Павликовським були у Києві, то в оперовому театрі зустріли його, і він ніби представив їм свою жінку, „видимо жидівку". Це також не відповідає правді. Я не знаю, коли саме приїздили кооператори на чолі з Ю. Павликовським до Києва, але напевно це було ще до 1928 року, себто до часу, коли на Україні переводились масові арешти. Якщо це так, то є абсолютним фактом, що Й. Добротворський до того часу у Києві не був, і також не був він з дружиною. В рр. 1926-1927 мав він знайому дівчину - харків'янку, в усякому разі не жидівку, з якою його іноді можна було бачити, але чи одружився він з нею, чи ні не знаю, бо становище його в ті часи було дуже непевне. Пізніше він за наказом ГПУ виїхав до м. Барнаулу на Сибір.

У 1952 році в „Свободі" надруковано спогади полк. Самутіна, в яких він згадував Добротворського, як особу, що виманила Ю. Тютюнника на Україну, і, коли той перейшов кордон, віддала його в руки ГПУ. Це також неправда. Ю. Тютюнник і Й. Добротворський повернулися добровільно і свідомо. Після повернення жили вони у Харкові і відношення між ними були щирими й товариськими. Я тому був свідком.

Ю. Міщенко.

Філядельфія

Р. В. Кухар

БОРИС КУДРИК – МУЗИКА-ІДЕАЛІСТ

(1)

Він був усюди, де проявлялося музичне життя в суспільстві — співав в ансамблі Орленка - Прокоповича на хорах Успенської церкви при вул. Руській, викладав музикологію в кількох установах — Музичному Інституті ім. М. Лисенка, Богословській Академії, Державній Консерваторії й Музичній Школі у Львові, компонував музику для драматичних вистав Львівського Оперного Театру, оформлював музичну програму „Веселого Львова", займався дослідною роботою, публікуючи розвідки й більші наукові праці, був плодовитим композитором багатьох інструментальних і вокальних музичних жанрів, містив постійно в пресі фахові музичні рецензії, брав активну участь чи то в характері піяніста, чи концертмайстра або організатора в академіях і концертах, і в Краю і на еміґрації, в Відні.

Історики нашої музики ще не вивчили належною мірою оригінального вкладу в українську музичну культуру цього талановитого й невтомного її діяча. Його наукові й творчі здобутки, друковані й недруковані, на жаль, все ще чекають на свого дослідника. А разом з досі сказаним д-р Борис Кудрик являв собою незвичайно обдаровану, багатогранну, суспільно - спочутливу й зовсім не конвенціонального типу особовість. Назверх непримітний, дрібної постави, штен, безпретенсійний, скромно зодягнений, він, у фізичному сенсі, губився навіть там, де бував душею гурту. Зате вічно активний ум його, великі темної краски, гарні й повні виразу очі його, добрячі й чутливі, заглиблений, одуховлений вираз його щуплого й блідого обличчя вказували на непересічну людину.

З уваги на свою незрівнянну пильність і працездатність, а теж і на блискучі здібності, поєднані з добутими технічними вмілостями, став він одним з найкращих знавців - музикологів, а все ж, завдяки ідеалістичній духовості й релігійному розумінню життя й музики, залишився п р я м одушною, шляхетною істотою, у щирості й чистоті рівною дитині. Дехто, свідомий його знань ерудита й приповідкової непрактичности р о з сі яного професора, звертав більшу увагу на його зверхні „дивацтва" (невпізнавання людей, крайня релігійність, обурення на виконавців, що не дотримувалися тексту композиції тощо), як на глибинну сутність того мистця, що змагав до досконалости; тим то, розглядали його, як якийсь людський анахронізм, чудацького, не то комічного, не то трагікомічного індивіда, словом, такого собі „Буся - ориґінала". Насправді ж, як не одна геніяльна творча особовість, був він своєрідним і неповторним, не мав собі ні в чому звичної міри. А втім, дарма що був такою характеристичною, всюди присутньою появою в нашому музичному житті, ледве хто задумався над ним основніше, чи захотів безінтересовно поцікавитись його життям, творчими надбаннями. Натомість брали його загально за щось очевидне, самозрозуміле, використовуючи його таланти, хоч і не віддаючи йому за те належного. У висліді, коли сердешний Борис тихо й незамітно та й довгенько вже тому відійшов від нас, навіть і досі залишилися невідомими подробиці життьового й творчого шляху цього незвичайного, вельми заслуженого, подекуди неперевершеного музики.

З небагатьох скупих біографічних даних, що їх вдалося зібрати про сл. п. д-ра Бориса Кудрика, належить вирізнити ось які головніші події з його життя і праці:

Народився майбутній композитор новоклясичного музичного стилю 1897 року в Рогатині в Галичині. Батько його, о. Павло, був катехитом української приватної гімназії в Рогатині, мати Марія, що теплом зогріла його дитинство, походила з роду Герасимовичів. Н а р о дну школу й гімназію закінчив Борис в Рогатині, а іспит зрілости довелося складати за умов воєнного часу в Відні в 1915 р.

Вже з раннього дитинства вирізняється Кудрик музичними здібностями, тож, крім шкільної науки, бере лекції гри на фортепіяні. Рішившись по матурі на музичні студії (теоретичні предмети впарі з фортепіяном), почав їх у Віденському Університеті, маючи своїм головним професором Євсевія Мандичевського, приятеля й однодумця Йогана Брамса. Тут уже пробудилася в молодого студента любов до суворо - клясичної музичної школи, яку й намагався згодом поєднати з по-рідному відчутою новоромантикою у своїх композиціях.

Після війни продовжує студії у проф. А. Хибінського у Львівському Університеті, де й осягнув науковий ступінь доктора музикології, оборонивши свою дисертацію на тему творчости композиторів „перемиської школи", Михайла Вербицького й Івана Лаврівського. Закінчивши студії, присвятився науковій та композиторській діяльності.

Від 1926 до 1939 р. викладав теорію й історію музики, гармонію й композицію в Музичному Інституті ім. Миколи Лисенка у Львові. На запрошення Митрополита Андрея Шептицького викладав водночас у Богословській Академії від 1933/34 до 1939 р. історію церковної музики. Там же виконував хор богословів його Службу Божу, а виданням Богословської Академії вийшов його Псалом 112 „Хваліть, діти, Господа", мотет на чоловічий хор. Богословська Академія видала теж більшу його наукову працю „Огляд історії української церковної музики" в 1937 р.

Під час першої большевицької окупації Зах. України до 1941 року учив Борис Кудрик те о р е т и чних музичних предметів у Державній Консерваторії у Львові, а після припинення її діяльности вчив теорію й загальну історію музики у Львівській Музичній Школі, починаючи з 1941 р. Упродовж чергових трьох років працював принагідно композитором у Львівському Оперному Театрі, компонуючи в той же час музику на всяку потребу для театру малих форм, „Веселого Львова". Відоме зокрема його м у з и ч н е оформлення драми Лесі Українки „Камінний Господар", одної з вистав Оперного Театру, як також гармонізація „Наталки Полтавки" для „Веселого Львова". Його ж композиції виконувались у тому часі теж у Львівському радіо, як і на концертах Музичної Школи.

Про багатогранність і плодовитість його таланту свідчить поширення його музичної тематики й на пісні УПА, що їх у його гармонізації видав Інститут Народної Творчости в 1943 р. Крім наукової й композиторської діяльности, виявив себе Кудрик ще й на полі музичної журналістики. Його дописи на музичні теми друкувалися в нашій періодичній пресі й журналах, напр., в „Ділі", „Меті", „Новій Зорі, „Богословії", „Америці", „Львівських Вістях", „Краківських Вістях", „Житті і Знанні", „Дзвонах", навіть і в хорватському журналі „Цірілометодскі Вестнік".

(Далі буде)

СЕНАТОР ПАВЛО ЮЗИК...

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

вдячні слухачі нагородили довгими оплесками і овацією, сенатор Юзик давав відповіді на численні запитання авдиторії.

Коли в п'ятницю сенатор Юзик міг освободитися тільки вечером, слідуючого дня, в суботу 10-го травня, він був до диспозиції від полудневої години. В годинах поміж 1 та 4:30 відбулося в домі п. Пріцаків у Веллеслі прийняття, щоб дати змогу сен. Юзикові зустрітися з Гарвардськими професорами. У прийнятті взяли участь члени Комітету українознавчих студій професори Горас Лянт, Ричард Пайпс, Омелян Пріцак, Віктор Вайнтравб (проф. Шевченко в цьому семестрі викладає в Европі). Крім того професори Олександер Оглоблин (українська історія), Альберт Лорд (слов'янський фольклор), Кирило Тарановський (російська література), Генінг Андерсен (слов'янська лінгвістика), Едвард Кінен (східньоевропейська історія), Андрій Головінський (біологія), декан Є. Кінасевич (представник адміністрації Гарварду, декан гуманістичного факультету Ф. Л. Форд, шкільний товариш сен. Юзика, прислав привіт; він сам не міг прибути, бо після удару легкого паралічу перебуває на лікуванні у стейті Ню Гемшір). Треба ще назвати професорів-українців ім МІТ Олега Третяка, Олександра Смакулу та Романа Миколаєвича. Були приявні теж студенти й студентки із програми студій української історії.

Сенатор Юзик в товариських розмовах мав змогу запізнатися з приявними поділитися думками на спільні теми та дістати інформації з першої руки відносно українознавчих студій в Гарварді. З нагоди візити сен. Юзика, проф. Пріцак влаштував у приміщенні своєї приватної бібліотеки виставку мап України 17 ст.(в першу чергу оригіналів мап Бопляна), які йому вдалося купити в Данії минулого літа. Оця виставка викликала у всіх приявних велике зацікавлення.

Коли гості розійшлися, сенатор Юзик продовжав наради з проф. Пріцаком аж до пізньої ночі. Основною темою були проблеми розбудови укр. науки у вільному світі.

В неділю 11 травня сен. Юзик взяв участь у Богослуженні в українській католицькій церкві Царя Христа в Бостоні. Після Богослуження парох о. Степан Хомко запізнав Сенатора із приявними, а відтак запросив його на прийняття, де зібралося 28 осіб, головно члени парохіяльного комітету та представники місцевих українських громадських організацій. Там були присутні, як представники парохіяльного комітету о. Хомко із містоголовами Іваном Станчаком та Володимиром Гетьманським, від церковного хору Матей Мелешко, від УККА Орест Щудлюк, він УНС радна Анна Чопик та секретар 374 Відділу УНС Володимир Федорів, від „Рідної Школи" голова Дмитро Ґалонска та п-ні Ольга Банадиґа, від СУМА Іван Банадиґа та Микола Сухий, від Союзу Українок Америки Ольга Федорів, від Т-ва Українських Інженерів Роман Федорів, від Пласту Станислав Берегулька, від парафіяльного жіночого комітету п-ні С. Щудлюк, предсідник 307-го Відділу Дмитро Мельник та ін. Студентів Гарварду репрезентував Любомир Гайда.

На прийняттю присутні обмінялися з сенатором Юзиком думками на різні біжучі справи українського життя, але центральною темою була проблема українського католицького патріярхату.

Після прийняття управа „Рідної Школи" запросила сенатора на зорганізоване нею „Свято Матері" в залі латинського костела Люрдської Богоматері (год. 3:30 — 4:30). Сенатор вислухав промови п. Дм. Галонски та слідкував з зацікавленням за програмою (хорові та танцювальні точки), виконаною під керуванням пані Ольги Банадиги.

Із „Свята Матері" сенатор Юзик переїхав до залі української православної церкви св. Андрея в Бостоні, де відбулася його зустріч із ширшими колами українців Бостону. Зустріччю проводив відомий громадський діяч д-р Івна Дідюк із президією, до якої входили господар дому о. парох Пахолок, о. Хомко, голова місцевого Відділу УККА інж. Конрат Гусак та проф. О. Пріцак, що представив приявним сенатора Юзика.

У своїй доповіді сен. Юзик вийшов із ролі матері у збереженні вартостей української національної культури, опісля задержався над тою центральною проблемою українства поза межами України. Представивши плястично осяги українців у державнім і внутрішнім житті Канади, він ствердив, що це стало можливим тільки тому, що КУК, ставши одиноким репрезентантом українців Канади, перейшов на лінію явно державної, а не еміграційної політики. На думку сен. Юзика подібні осяги були б можливі і для українців в ЗСА під проводом УККА. Доповідь викликала жваву дискусію, в якій Сенатор теж заторкнув справу важности українознавчого центру в Гарварді. Збори закрив інж. Гусак, дякуючи прелегентові за його ясність думки та жертвенну працю для добра української спільноти. Оваційними оплесками розпращалися приявні зі своїм дорогим гостем.

Слідуючого дня, в понеділок 12 травня, сен. Юзик зміг звільнитися від офіційних обов'язків тільки в час обідньої перерви (години 12-2). Замість їсти „ланч", він у супроводі проф. Пріцака оглянув українознавчі збірки бібліотеки Гарвардського університету, відвідав канцелярію Комітету українознавчих студій та запізнався на місці зі станом видавничої справи (Гарвардська серія українознавчих студій).

Після години 2-ої оба професори поспішали до своїх літаків: сенатор Юзик, щоб повернутися зі своїми колегами- сенаторами до Оттави, а проф. Пріцак, щоб полетіти до Філядельфії, де вечером він мав мати дві інавгураційні лекції на місцевих курсах українознавства, організованих „Рідної Школою" та студентською організацією.

Оцей короткий звіт повинен залишитися документом часу для майбутнього історика. Він ловить на живім активність і беззастережну відданість справі проф. Павла Юзика, що свідомий свого обов'язку як одинокого українця-сенатора, замість відпочивати, не тратив — навіть при своїм великім професійним навантаженні — ні одної хвилини, щоб не використати її для праці в ім'я кращої долі нашого народу.

ВІДРОДЖЕННЯ ВЕЛИКОГО ХОРУ ЧИ ЙОГО ЛЕБЕДИНА ПІСНЯ?

(Думки з приводу поїздки Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка по Америці та Канаді)

Недавня тріюмфальна поїздка Капелі Бандуристів по Канаді та ЗСА заслуговує більше чим на рецензії та репортажі. Це був тріюмф української музики, а для тих, які знають капелю ще з України, це була зворушлива подія. На думку автора цих рядків, що продовж двадцяти п'яти літ пильно стежать за працею цієї цікавої групи, Капеля Бандуристів зараз своїм складом чи не міцніша та краща як раніше. Дуже важливо, що в Капелі є молоді бандуристи, хоча декілька старих та досвідчених кобзарів, які в міжчасі вже відійшли — не легко буде заступити. Є і нові солісти, як Михайло Мінський зараз голосово міцніший та ерудитніший як раніше, і він ще довго залишиться провідним солістом Капелі та її окрасою.

Не менш важливим є те, що Григорій Китастий далі керує Капелею та творить нові пісні та обробки. На особливу увагу заслуговує його „Поема про Конотопську Битву" на слова П. Карпенка - Криниці та зворушлива пісня „Як давно". Обі ці пісні начебто створені для голосового стилю та мистецького темпераменту Михайла Мінського.

Взагалі теперішня програма Капелі це дуже влучне та збалянсоване п о є д нання кращих елементів старого репертуару та цікавих нових речей. Доказом успішности послідної поїздки Капелі та її великої популярности серед української спільноти були по-береги заповнені залі.

У зв'язку з цією цікавою поїздкою Капелі насувається важливе питання. Очевидно, немає нічого легшого як хвалити Капелю і гордитись її успіхами. Але як буде далі? Чи була це прекрасна лебедина пісня старого заслуженого хору, чи початок його відродження та дальшого росту? Чи Капеля зуміє стати нашим репрезентаційним та дійсно професійним хором за скільки років існування, що гордо поніс би нашу невмирущу українську пісню у світ, чи засуджена вона стати ще одним місцевим аматорським місцевим хором? Відповіді на ці питання у великій мірі залежатимуть від членів нашої спільноти, які дійсно турбуються майбутнім Капелі, а їх на мою думку, чимало. Члени хору, особливо його мистецький керівник Г. Китастий, продовжують велику і світлу традицію Капелі, і від них не можна більше вимагати. Боляче й подумати, що всі ці зусилля та жертви можуть бути даремними та що майбутнє Капелі дуже непевне.

Зараз, коли ще свіжа пам'ять її недавньої тріюмфальної поїздки, добрий час взятись за діло та врятувати Капелю для добра і слави нашої культури. Капелю треба за всяку ціну піддержати не тільки морально — це ясно також важне — але й матеріяльно. Їй треба забезпечити фінансову базу, щоб вможливити її продовжувати без перерви її мистецьку працю та ґарантувати дальший ріст. Чи можливе це? Я вірю, що так. Наша громада не жаліє грошей на поважні цілі, і її фінансове становище зараз міцне. Щодо повної професійної самовистачальности, до якої Капеля мусить ще змагати, то знаємо, що є багато хорів, яким не рівнятись Капелі, що існують довгими роками без ніякої допомоги. Згадати можна, наприклад, хор „Донських Козаків" С. Жарова, в якому завжди співало багато українців...

Треба негайно творити Фонд Капелі Бандуристів. На початок, мабуть, найкраще буде створити малі гуртки людей доброї волі по всіх скупченнях у к р аїнського життя. Ці гуртки прихильників Капелі приступили б до праці поодиноко, а згодом можна б створити якусь більшу організацію, яка б далі розвинула цю збіркову програму. Для започаткування цього діла декларую суму сто долярів на Фонд Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка та приступаю до створення Нюйоркської групи Прихильників Капелі. По дальші інформації та поради прошу звертатись на адресу:

Oleh S. Fedyshyn
5 Dutchess Ave.
Staten Island, N. Y. 10304

Задержім, зміцнім, та передаймо нашим дітям цю перлину української культури! Нехай голос нашої славної Капелі залунає по цілому світі та донесеться на рідні землі, як справжній вільний голос нашої невмирущої бандури!

Д-р Олег Федишин

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

НЕОФІЦІЙНА ГРУПА КОНГРЕСМЕНІВ І СЕНАТОРІВ ЗСА — почала під впливом лівої студентської молоді й опозиції проти В'єтнамської війни — акцію за зменшення постійно зростаючих витрат на оборону і зброєння. Вони вимагають встановлення незалежної спеціяльної аґенції, яка б аналізувала державні видатки, зв'язані з різними мілітарними проєктами й узгіднювала їх з іншими потребами країни в ділянці боротьби з голодом й убогістю.

ОБ'ЄДНАННЯ ЖІНОК ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ — ВІДДІЛ в НЮ ЙОРКУ

— влаштовує —

в неділю, 25-го травня 1969 року
в ДОМІ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ
при 315 Іст 10-та вул. в Ню Йорку
о год. 4-ій по пол.

ВЕЧІР СПОГАДІВ
ПРО ПРИВАТНІ ЗУСТРІЧІ І РОЗМОВИ З ПРОВІДНИКОМ ОУН
Степаном Бандерою

На Вечорі буде репродукований з магнетофонної стрічки голос Провідника та влаштована невеличка виставка деяких Його особистих річей а теж документів, пов'язаних з життям і працею.

Все Членство і Українське Громадянство запрошує —
УПРАВА ОЖ ОЧСУ

ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ ВІДДІЛ НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦІ

— уряджує —

ВИСТАВКУ КАРТИН
Я. ПЛАВ'ЮКА
при співучасти скульптора
М. ОСТАША

Виставка відбудеться
в днях 23, 24, 25 травня 1969 р.
Заля „ЛЕВІВ" при Чикаґо вел., Чикаґо, Ілл.
ВІДКРИТТЯ 23 ТРАВНЯ ц. р. ГОД.. 8-ма ВЕЧ.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
149 — 2-га Авеню

П'ятниця, 23-го травня 1969 року
о год. 8-ій веч.
— відбудеться —

ВЕЧІР під назвою
„ВСЬОГО ПО-ТРОХУ"
Вечір уряджує
457-ий Відділ УНС „Культура"
СИЛАМИ СВОЇХ ЧЛЕНІВ

В першій частині вечора беруть участь:
О. Кузишин (визначний учень п. Байлової), В. і В. Шумиловичі.
В другій частині:
п. п. М. Ласовська, Галина Мирошниченко-Кузьма, Марта Чапельська, Калина Чічка-Андрієнко і Маруся Цісик-Хруцька, п. п. Ікер-Керницький, Микола Понеділок, Володимир Цісик.
Програму вечора веде — С. Крижанівський.
З огляду на цікаву і широку програму, просимо прибути точно.

ЛІТНЯ ВИСТАВКА КАРТИН
ЛЮДМИЛИ МОРОЗОВОЇ
буде відкрита 30-го ТРАВНЯ ц. р. в її приватній студії, ГАНТЕР, Н. Й.
(Трувей Exit 20) протягом цілого літа по суботах і неділях.
Картини продаватимуться по доступних цінах.

ОКРУЖНА РАДА СУА — НЮАРК-ІРВІНГТОН, Н. Дж.

— улаштовує —

15-го ЧЕРВНЯ 1969 РОКУ
ПРОГУЛЬКУ І ТОВАРИСЬКУ ЗУСТРІЧ НА СОЮЗІВКУ
з відсвяткуванням
1000-ЛІТТЯ кн. ОЛЬГИ

Запрошуємо всіх Союзянок з Родинами і Приятелями
Голоситися на такі телефони:
пані Кіндрачук — 374-7429
пані Ґерус — 687-3613
пані Гнатик — 374-1743
Автобуси відходять 7:30 рано з 140 Prospect Avenue Irvington, N.J. — Народний Дім.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТИ СИМОНА ПЕТЛЮРИ в АМЕРИЦІ
подає до відома Українського Суспільства, що

1. **В СУБОТУ, 7-го ЧЕРВНЯ 1969 року**
в 6:30 по пол. в будинку УВАН в ЗСА
206 Вест, 100-та Стр., Ню Йорк, Н. Й. 10025
(Сабвей 7-ма Аве. Бродвей)

— відбудеться —

АКАДЕМІЯ
присвячена 43-ій Річниці трагічної смерти
св. п. СИМОНА ПЕТЛЮРИ
Голови Директорії і Головного Отамана Військ і Фльоти Української Народньої Республіки

Академія складається з доповіді та мистецької частини. Доповідь виголосить пан інженер Олексій Шевченко. В мистецькій частині Академії виступлять: співачка пані Ганна Шерей і співак пан Юрій Федорів. Акомпаніює проф. Калина Чічка-Андрієнко. Деклямує учень. Андрій Шевченко.

2. **В НЕДІЛЮ, 25-го ТРАВНЯ 1969 року**
після Служб Божих в Українських Православних Церквах м. Ню Йорку й околиці будуть відправлені

ПАНАХИДИ
ЗА СПОКІЙ ДУШІ
св. п. СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Членів Українських Організацій, Комбатантів, Молодь та Українське Суспільство, Комітет запрошує до участи в цих урочистостях.
ПРЕЗИДІЯ КОМІТЕТУ

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. ВОЛОДИМИРА ЗАЗУЛІ
жертвуємо 50.00 долярів на потреби НТШ.

Опечаленій Родині, складаємо наші щиросердечні вислови співчуття.

Марія БУКАВИН ($10.00)
Оля і Ярослав ГОРОДЕЦЬКИЙ ($20.00)
Дарія і Александер ЛЕСЬКІВ ($20.00)

Замість квітів на могилу
бл. п. д-ра СТЕПАНА ГУЛЯЯ
зложили пожертви на Фонд Будови Українського Католицького Собору св. Софії в Римі:

інж. Роман ГУЛЯЙ	$10.00
п. Богдан ГУЛЯЙ	$10.00
п. Віктор САБАТ	$10.00
д-р Ярослав МИХАЙЛОВИЧ	$20.00
інж. Мирослав ЛИС	$10.00
п-ні інж. ОГАРЕНКО	$10.00
о. ОЛЕКСЮК	$ 5.00
д-р О. ЦИБРІВСЬКИЙ	$ 5.00

П О Д Я К А

З волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність 27-го квітня 1969 року наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУНЬО

бл. п. МИКОЛА ВИННИЧЕНКО

В цих тяжких хвилинах нашого горя і смутку, наші Рідні і Свояки, Приятелі і Знайомі висловили нам щирі і сповнені правдивою християнською любовю, та висказані з правдивим жалем слова співчуття, які були великою полегшою для нас усіх.

За ці щирі вияви співчуття, за зложені при домовині квіти, вінки та жертви на Заупокійні Служби Божі, дякуємо з глибини наших сердець.

Зокрема висказуємо щиру подяку душпастирям, парафії святих Володимира і Ольги в Чикаго, а саме: Всечеснішому пароховi о. совітникові Павлові Джулинському і Всеч. о. совітникові Лютославові Кусому, за похоронні відправи в днях 28 і 29 квітня в каплиці похоронного заведення, за відслуження Св. Літургії в Катедральному Храмі св. Володимира, та за відпровадження Тіла Покійного на кладовище св. о. Миколая, рівнож Високоповажаному панові д-рові Томі Лапичакові за дбайливу лікарську опіку, кожночасну приявність при Хворому в часі Його недуги, о. совітникові Л. Кусому за прощальну промову в Церкві, проф. Богданові Попелеві за слово в часі тризни і панові директорові Прокопові Матійціву, що в імені Родини подякував всім приявним за вшанування пам'яті Покійного.

Щиросердечна подяка Тим усім, що несли домовину.

Дуже дякуємо вуйкові Іванові Кершиновському, пані Ірині Михайловській, панові Антонові Піхови та пані Дзвіні Догляс-Чорна, які приїхали з далеких околиць.

Щиру подяку складаємо представникам Організацій Визвольного Фронту, Жіночого Т-ва „Золотий Хрест", Т-ву Пласт, Сестрицтву Пресвятої Покрови, Преподобним Сестрам ЧСВВ, членам хору „Прометей", Спортову Т-ву „Леви", Учням 4-ої і 5-ої кляси Парафіяльної Школи ім. св. о. Миколая та Дирекції цієї Школи, за участь в похоронних відправах.

Похоронному заведенню пана Василя Музики і Син, за совісну обслугу складаємо належну подяку.

ЕМІЛІЯ ВИННИЧЕНКО — дружина
з Дітьми і Внуками

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що дня 17-го травня 1969 року відійшла у Вічність, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, в місті Дітройті, Міш. на 82-му році свого життя, наша Найдорожча

МАМЦЯ, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.
КЛИМЕНТИНА МИГАЛЬ з МАРЧАКІВ

ПОХОРОН відбудеться у вівторок, 20-го травня 1969 року з каплиці Градовського, на цвинтар Holy Sepulchre у Дітройті, Міш.

У глибокому смутку та невимовному болі сповіщають:

донька — СТЕФАНІЯ МИГАЛЬ
донька — ІРЕНА з зятем ОЛЕСЕМ ЛОБОДОЦЬКА
д-р ВОЛОДИМИР МИГАЛЬ — син, з синовою ОКСАНОЮ
3 внуки — ЮРКО, АНДРІЙ і ВЛОДКО
2 правнуки — ОЛЕСЬ і СТЕФКО
кузини — інж. МАРЧАК з Родиною
СТЕФАНІЯ РОМАНЕЦЬ з Родиною

Ділимося сумною вісткою, яка наспіла з України, що дня 30-го квітня 1969 р. на 76-му році життя, після довгої і важкої недуги відійшов у Вічність

о. проф. АНДРІЙ ПЕРХАЧ

б. професор теології і б. катехит Дівочого Інституту в Перемишлі. Покійний був засланий на Сибір, звідки звільнили його по 6-ох роках, зі знищеним здоров'ям, якого вже ніколи не відзискав.

Похоронено сл. п. о. проф. Андрія Перхача 1-го травня 1969 року на селі біля Львова.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Смутком сповиті — ПРИЯТЕЛІ

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів й Знайомих, що 16 квітня 1969 р. упокоїлася в Бозі на 71 році життя, наша Найдорожча

МАМА, БАБУНЯ й СЕСТРА

МАРІЯ з КОРДОВСЬКИХ ГОЛОВАТА

МГР. ФАРМАЦІЇ, в ЧИКАГО, Ілл.

ПОХОРОНИ відбулися 19-го квітня 1969 р. на "Calumet Park Cemetery".

У сороковий день смерти відправиться
ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА
25-го травня 1969 р. о год. 10:15, в церкві св. Михаїла, 12211 S. Parnell Street

Горем прибиті:

МИХАЙЛО й ІВАННА — син і синова
ХРИСТЯ, МАРТА, ЛЕСЯ й ЮРКО — внуки
та Сестри в Україні

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
ТАТА, ДІДУСЯ і ПРАДІДУСЯ

бл. п.
о. ДМИТРА МИГОЦЬКОГО

Почесного Крилошанина Львівської Митрополичої Консисторії і бувшого пароха в Шибалині і Баранівці коло Бережан

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ
в четвер, 22-го травня 1969 року
о год. 10-ій ранку
в Церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ

Просимо всіх Рідних, Приятелів і Знайомих про ласкаву участь і молитви.

Горем прибиті:

НЕОНІЛЯ ТЕРШАКОВЕЦЬ — донька з мужем ІВАНОМ
ЗЕНОВІЯ БАРАН — донька з мужем д-ром ОСТАПОМ і сином АНДРІЄМ
ЛІДІЯ ЯКИМІВ — донька з мужем д-ром АДАМОМ і донею КСЕНЕЮ
Д-р МАРКІЯН — син з дружиною ЯНКОЮ і доньками: ТАНЕЮ і ГАНУСЕЮ
ЛЮБА ЧОРНИЙ — внучка з мужем інж. ЄВГЕНОМ і синами: КОРНИЛКОМ і ДЕНИСОМ
ВАСИЛЬ ТЕРШАКОВЕЦЬ — внук з дружиною МАРІЄЮ
Д-р ОСТАП ТЕРШАКОВЕЦЬ — внук з дружиною ВІРОЮ
КУКА ГОЙДИШ — внучка з мужем д-ром ВОЛОДИМИРОМ
МАРІЯ БІЛИК — кузинка з мужем ВОЛОДИМИРОМ і Рідньою
АНДРІЙ ТЕРШАКОВЕЦЬ — кузин з дружиною ЗОНЕЮ і Рідньою
і дальша Рідня в ЗСА, Канаді, Україні і Польщі.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Після „Анни Ярославни" в Ню Йорку і Філядельфії...

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

ній землі". В урочистості візьме участь українське католицьке і православне духовенство.

Опісля о г. 6-ій по полудні відбудеться в залі Американського Легіону при Індепенденс вул. ювілейний бенкет. На початку бенкету уроженка цього району, оперова співачка пані Марія Лисогір заінтонує американський, український і канадійський національні гимни. Опісля вона виконає кілька пісень в концертовій програмі під час бенкету. Початкову молитву проведе місцевий український католицький парох всч. о. Юрій Дубицький. Вступне слово виголосить головний предсідник УНС Йосип Лисогір. Промову англійською мовою виголосить нащадок піонера УНС Михайло Кіцяк, а в українській мові заступник головного предсідника УНС інж. Ст. Куропась. Привітання виголосить посадник міста Шамокіну. Майстром церемонії буде головний касир УНС дир. Петро Пуцило. В концертовій програмі, крім пані Марії Лисогір, виступлять славний чоловічий Лігайвельський Хор і танцювальний ансамбль „Молода Україна" з Питсбурґу.

День УНС в Лейквуд Парку

Неділю, 1-го червня, губернатор Пенсильвенії офіціяльно проголосив „Днем Українського Народного Союзу" в тому стейті і ювілейні врочистості того дня відбудуться в недалечкому Лейквуд Парку при стейтовому шляху ч. 54 поблизу Маганой Ситі. Синьо-жовті стрілки з написом „День УНС" на всіх довколишніх дорогах і роздоріжжях вказуватимуть куди їхати. Святкування почнуться Богослуженнями в українському католицькому і православному обрядах (у православному обряді правитиме всч. о. прот. Андрій Двораківський з Нортгептону в сослуженні духовенства). О год. 2.30 почнеться концерт, під час якого головну промову виголосить заступник губернатора Пенсильвенії Реймонд Бродерик. У концертовій програмі виступлять славний дівочий хор „Веснівка" з Торонта під диригентурою Галини Квітки Зорич-Кондратської, згаданий Лігайвельський хор і танцювальний ансамбль під проводом Овсиненка з Ню Йорку. Після концерту — забава.

Організацією цих великих ювілейних імпрез на місці займаються лігайвельські союзові діячі Вол. Чорнега, Михайло Гентош, Адольф Словік.

Загально очікується, що в цих ювілейних урочистостях УНСоюзу „там, де він народився", візьмуть численну участь союзовці і громадяни не тільки з довколишніх, але й віддалених околиць. Чудова гірська околиця, запляновані відвідини тих копалень, що в них працювали наші піонери, промощуючи шлях в Новому Світі для своїх нащадків і тих українців, що прийдуть до гостинних американських берегів після них, як і, головно, причина та програма ювілейних урочистостей заслуговують на те, щоб в суботу і неділю 31-го травня і 1-го червня відвідати цей пенсильвенійський Басейн твердого вугілля, що був колискою Американської України. В чергових числах „Свободи" будуть подані докладні інформації, якими шляхами найкраще заїхати до Шамокіну від сходу, заходу, півдня і півночі Америки.

Члени Екзекутиви УККА зустрінуться з громадянством у багатьох містах ЗСА

Ню Йорк. — У перших двох кінцях тижнів місяця червня шістнадцять членів Екзекутиви Українського Конґресового Комітету відбудуть поїздки до різних міст країни з метою зустрічі з організованим українським громадянством. Місцеві Відділи УККА та складові організації і товариства подбають про найбільш масові зустрічі, на яких члени Екзекутиви інформуватимуть про цілі й завдання УККА, які є перед Конгресовим Комітетом ще заки буде скликаний Х. Конгрес Американських Українців в Ню Йорку, у жовтні місяці. Члени Екзекутиви УККА будуть інформувати громадянство про біжучу ділову працю цієї найвищої української політичної репрезентації в ЗСА, про підготову до Х-ї Конвенції, про хід збірки на Народний Фонд, який уможливлює УККА проводити незалежну політичну діяльність, та будуть обговорювати з громадами на місцях справу придбання нового, репрезентативного Дому УККА в Ню Йорку, місті осідку ОН. В зустрічах з громадою візьме участь також президент УККА проф. д-р Лев Добрянський.

У Чехо-Словаччині закрито два часописи

Прага. — Чеський уряд закрив два тижневики — „Репортера" і „Лісти" та припинив появу трьох дальших часописів на три місяці. Тими часописами є орган письменників „Пламен", тижневик „Свєт в образах" і молодіжний орган „Ми 69". Всі ті часописи займали виразне протисовєтське становище та раз-у-раз критикували партійний провід за його поступки Москві. Закритий „Репортер" втішався великою популярністю і був дуже поширений. Не подано до відома ніяких сутніх причин тих репресій, тільки проголошено, що чеське Бюро преси й інформації уневажнює реєстраційну карту таких-то часописів. Водночас переводиться далі „чистку" редакційного персоналу в різних чеських і словацьких газетах і журналах. Така чистка торкнулася в першу чергу органу робітничих професійних спілок „Праце".

В Ню Йорку відбувся Ювілейний Концерт осередку СУМА

Ню Йорк. (В. Ю.) 17-го травня, тут в залі Стайвезант Гай Скул, місцевий Осередок СУМА ім. ген.-хор. Тараса Чупринки, відзначуючи своє 20-ліття, влаштував ювілейний концерт пісні, музики, танку і мистецького слова. Слово від Ювілейного Комітету виголосив голова його п. Г. Цебрій, коротко окресливши велику і багатогранну діяльність Осередку СУМА за 20 років його існування. Від імени Управи Осередку промовляв Голова п. Корнель Василик, закликаючи численно приявних батьків і гостей посилити увагу до національного виховання нашої молоді. У великій, різноманітній програмі, що складалася з двох частин, взяли участь: Танцювальний Ансамбль „Верховинці" під керівництвом Олега Гензи, Дівочий хор інж. Р. Степаняка, Ансамбль Бандуристок під дир. П. Данилова, Танцювальна група молодшого юнацтва під кер. Дарії Гензи солістка Валя Жила-Наливайко — ст. юначка Анна Лавро, Леся Цебрій, мол. юначка Марта Йовик, старші сумівки І. Твердовська, Г. Кузьмович, і Х. Грицковян. Акомпаніював п. Тарас Левицький з оркестральним супроводом Ф. Матюка і О. Левицького. Танцювальний Ансамбль „Верховинці", що осягнув вершків майже професійної майстерности, відкрив програму „Привітом" під гаслом „Наша дума, наша пісня не вмре, не загине" (муз. Р. Степаняка) та виконав хоровід „Веснянку, Тропотянку і „Гопак", заслуживши бурхливі оплески. Гарно зарепрезентував себе великий Дівочий хор під дир. інж. Р. Степаняка, у піснях УПА, козацьких, стрілецьких, народніх, чумацьких та ін.

Молодечий Ансамбль Бандуристок (кер. П. Данилів), який цілком „оновився", поповнивши свій склад молоденькими бандуристками, став школою гри на бандурі при Осередку і в тому його велика заслуга. У програмі Ансамблю були пісні УПА, народні і настроєві.

Танцювальна група мол. юнацтва (кер. п-ні Д. Генза) танки „Запорозький герць" і „Вязанка" мали великий успіх у глядачів, даючи докази, що „козацькому роду нема переводу". Окремо слід згадати декляматорок — Анну Лавро („Сумівське слово" слова Л. Полтави), Лесю Цебрій („Молитва"), Марту Йовик („Три букви") і ст. сумівок І. Твердовську, Г. Кузьмович і Х. Грицковян („Ми йдем") — які сумлінно попрацювали над текстом, вимовою і інтонаціями.

Назагал, Ювілейний концерт Осередку СУМА в Ню Йорку справив дуже гарне враження, показавши підсумки нелегкої, але такої важливої праці для національного збереження нашої української молоді.

ПОМЕР ВЖЕ 13-ий ГЕНЕРАЛ СССР

Москва. — 58-річний генерал Ніколай Сіляєв з головної квартири совєтської протилетунської оборони, помер „після довгої недуги" — проголосив військовий орган „Красная Зв'єзда". Це вже 13-ий совєтський генерал, який помер впродовж останнього несповна одного місяця.

Посмертні згадки

ЕВСТАХІЙ БЕХМЕТЮК, член УНС Відділу ч. 194 Т-ва Свобода в Ню Йорку, Н. Й., помер на 72 р. життя. Покійний нар. в 1897 р. в Делятині, Зах. Україна, прибув до ЗСА в 1950 р. і став членом УНС в 1958 р. Полишив в смутку дочку Ірену Вербицьку. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійного на Вічний Спочинок 13-го травня 1969 р. на цвинтар Mt. Olivet, Brooklyn, N. Y.
Вічна Йому Пам'ять!
С. Манацький, секр.

ВОЛОДИМИР ФЕРЕНЗ, член УНС Відділ ч. 266 Т-ва І. Франка в Амстердам, Н. Й., помер 10 травня 1969 р. на 41 р. життя. Покійний нар. 24 січня 1929 р. в Амстердам, Н. Й., ЗСА і став членом УНС 31 серпня 1946 р. Полишив в смутку матір Катерину, брата Ярослава і сестру Стефанію, шваґра і шваґрову та рідню. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійного на Вічний Спочинок з церкви св. о. Миколая 13-го травня 1969 р. на цвинтар св. о. Миколая в Амстердам, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Труфин, секр.

МІЛАН МАХ, довголітній член Т-ва Укр. Січ — 170 Відд. УНС, помер 12 травня 1969 р. на 74 р. життя. Покійний походив з с. Папертник, пов. Добромиль, Україна. До ЗСА прибув в 1912 році. Вступив в члени УНС в 1930 р. Залишив у смутку сина Івана, 2 дочки: Іванку і Стефанію та 5 внуків. Похорон відбувся 16-го травня 1969 р. з похор. заведення Ковальчика до укр. кат. церкви св. ап. Петра і Павла, а відтак на цвинтар св. Хреста в N. Arlington, N. J. при участи родини, приятелів і союзовців.
Вічна Йому Пам'ять!
Д. Дидик, секр.

БАТЬКИ!

Якщо бажаєте зв'язати своїх дітей на все життя з українською організованою громадою — забезпечіть їх поки час в УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ! Його щоденник і інші видання будуть пригадувати їм їхнє походження й інформуватимуть про Україну, а відділові секретарі зв'язуватимуть їх із українською громадою та її змаганнями в цім краю.

Аплікація на прийняття — на — КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
на СОЮЗІВЦІ
КЕРГОНКСОН, Н. Й.
від 3-27 СЕРПНЯ 1969 року

Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
Вік: .... Член УНС, Відділ: ....
Знання української мови:
СЛАБО ☐ ЗАДОВІЛЬНО ☐ ДОБРЕ ☐
Залучую на рахунок оплати $..........
(Повна оплата курсів — $120.00. Половину належности треба вплатити із аплікацією).
Аплікації висилати на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Kerhonkson, N.Y. 12446 Tel.: (914) 626-5641

„СОЮЗІВКА"
ОСЕЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ в КЕРГОНКСОНІ, Н. Й.
приймає вписи дітей
у віці від 7 до 11 років
— на —
ДИТЯЧУ ОСЕЛЮ
яка триватиме
для ДІВЧАТ — від 21-го червня — 12-го липня 1969 року
для ХЛОПЦІВ — від 13-го липня — 3 серпня 1969 року
По ближчі інформації та за аплікаціями до виповнення, прошу зголошуватись на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Kerhonkson, N.Y. 12446 Tel.: (914) 626-5641

Найновіше видання Кооперативного Видавництва „ЧЕРВОНА КАЛИНА"
Володимир Ґалан
БАТЕРІЯ СМЕРТИ
Це книжка військовика і громадського діяча.
Світлини, військові мапи-нариси, виготовлені сотником Йоахимом Вишневецьким, баталістичні кольорові образи Леоніда Перфецького прикрашують цю книжку. Мистецька обгортка Богдана Божемського. Спомини починаються Піснею Артилерії — слова і мелодія Романа Купчинського.
Ціна в м'якій оправі: $5.00. Замовлення і належність (чеками або М. О.) слати на адресу:
"Svoboda"
83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

Питайте у всіх книгарнях за нововиданою книжкою
ПОВСТАНСЬКИЙ ЗАПИСНИК
Автор **МИХАЙЛО ДАНИЛЮК**
— лікар, журналіст, громадський діяч — представляє визрівання національної свідомости на Волині, прихід окупантів — совєтських і німецьких — і боротьбу проти них.
Для багатьох розкриває незнану панораму геройчних дій українських повстанців на Крем'янеччині в роках 1942-43.
288 сторін друку. Ціна $3.50 в м'якій оправі.
"SVOBODA"
81-83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

Розшуки

Хто знав би адресу ВОЛОДИМИРА ЗВАРИЧА зі Струтина, пов. Золочів, прошу писати, або він сам, на адресу:
Gregory Stasiuk
30 Academy Street
Piscataway, N.J. 08854

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 23-го ТРАВНЯ 1969 р.

АСТОРІЯ, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Миколая — 5-ий Відд. о год. 7-ій веч. в домівці при 3709 — 31st Ave. Проситься членство прибути. — А. Малан, гол., М. Ходанчук, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6185. Тарзан і професор стурбовані.

Будемо сходити вдолину колом, щоби побачити, чи вони мають човен в долішній частині ріки.

Припускаю, що вони мирні люди — я не бачив крісів ані списів. Але не можемо дозволити, щоб вони побачили тебе, професоре!

Як дотепер, Тарзане, то доля пощадила мене. Ніщо не зупинить мене дістатися до Вашингтону!